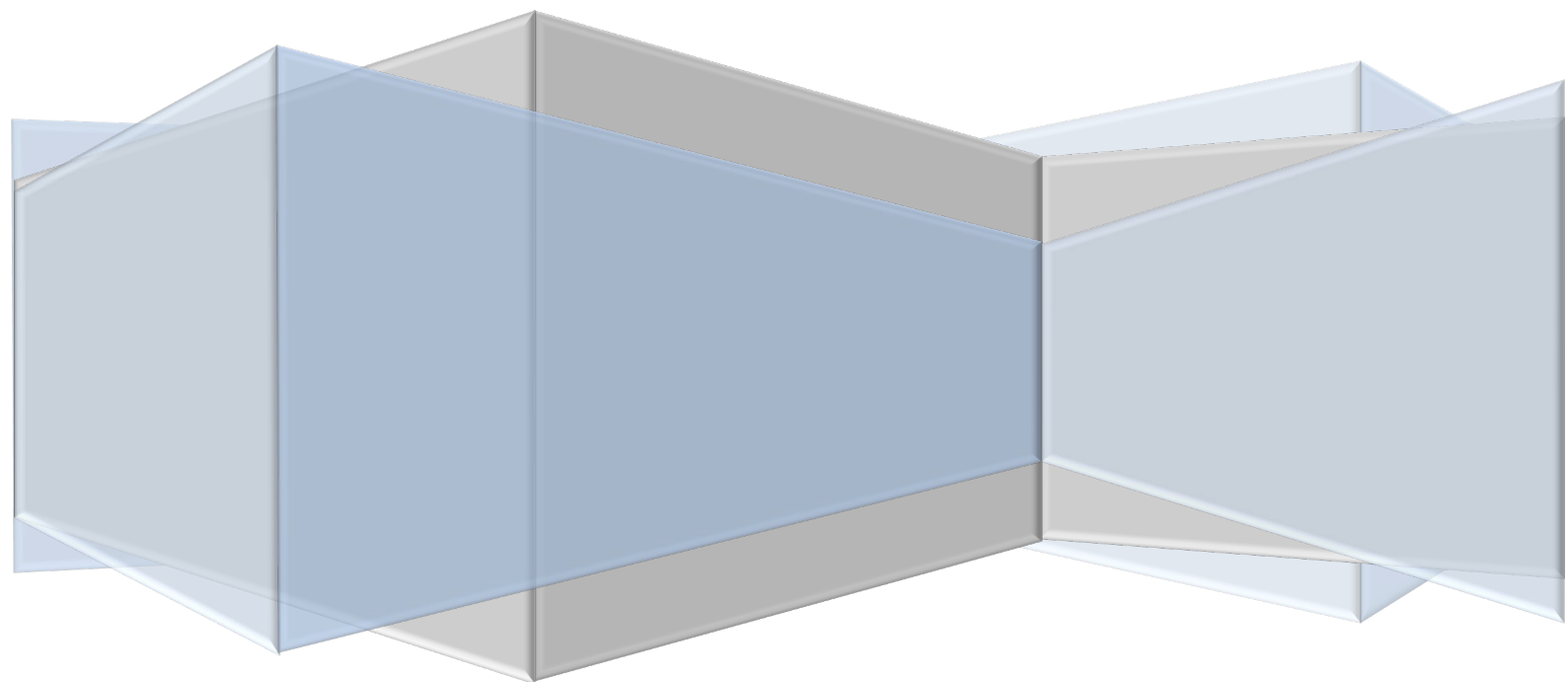

Säkylän kunta

Säkylä sosiaali- ja terveystoimiala

**Sosiaali- ja terveystoimialan
valvontasuunnitelma**

Salo-Kivinen Heli

SISÄLTÖ

1. VALVONNAN TARKOITUS JA TAVOITE	1
2. SÄKYLÄN KUNNAN VALVONTAJÄRJESTELMÄ	1
2.1 Työnjako eri valvontatoimintaa suorittavien tahojen välillä	1
3. SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT	2
3.1 Ikäihmisten palvelut	2
3.2 Lasten, nuorten ja perheiden palvelut	2
3.3 Psykososiaaliset palvelut ja vammaispalvelut	2
3.4 Vastaanottopalvelut	3
3.5 Erikoissairaanhoidon palvelut	3
4. VALVONNAN KOHTEET SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUISSA	3
5. VALVONNAN MUODOT	5
5.1 Ennakoiva valvonta	5
5.2 Omavalvonta	5
5.3 Sopimusvalvonta	6
5.3.1 Sopimusseuranta	6
5.3.2 Suunnitelmallinen valvonta	6
5.3.3 Ennalta ilmoittamaton valvonta	6
5.4 Jälkikäteisvalvonta	6
5.5 Kuntalaisten kuuleminen	7
6. VALVONNAN TOTEUTUS	7
6.1 Ennen valvontakäyntiä	7
6.2 Valvontakäynti	8
6.3 Valvontakäynnin jälkeen	8
6.4 Toimintakertomus	9
6.5 Raportointi	9
7. VALVONTAA OHJAAVAT LAIT JA ASIAKIRJAT	9

Liite 1 Lausuntolomake

1 VALVONNAN TARKOITUS JA TAVOITE

Säkylän kunnan tehtävänä on valvoa itse järjestämiään sekä ulkopuolelta ostettuja sosiaali- ja terveystalvveluja. Tämän lisäksi valvonta koskee myös alueen kaikkien yksityisten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutuottajien toimintaa, hankittiin niistä palvelua tai ei. Valvontatehtävän suorittamiseksi kunnan tulee ylläpitää kaikista alueensa ilmoituksenvaraisista sosiaalipalveluista rekisteriä. Niistä palveluista, joita ei merkitä yksityisten palvelujen antajien rekisteriin, tulee kunnan sosiaaliviranomaisen ylläpitämä henkilörekisteri (esim. kotipalvelujen tukipalvelut).

Valvontaa ohjaavan lainsäädännön tavoitteena on asiakkaiden oikeuksien toteutuminen, palvelusopimusten noudattaminen sekä asiakkaiden palvelujen ja hoidon toteuttaminen hoito- ja palvelusuunnitelmassa määritellyn mukaisesti. Palvelujen valvonnalla pyritään lisäämään palvelujen laatua sekä ehkäisemään laatupoikkeamia.

Valvonnan painopiste on asiakaskeskeisyydessä sekä ennakoivissa toimissa, kuten toimintayksiköiden omavalvonnan tukemisessa ja varmistamisessa. Omavalvonnalla tarkoitetaan toimenpiteitä, joilla palvelujen tuottajat itse valvovat toimintayksiköitään, henkilökuntansa toimintaa sekä tuottamiensa palvelujen laatua asiakasnäkökulma huomioiden (Valvira).

Valvonnasta ja ohjauksesta laaditaan valvontasuunnitelma, jota päivitetään vuosittain tai tarpeen mukaan.

2 SÄKYLÄN KUNNAN VALVONTAJÄRJESTELMÄ

Säkylän kuntastrategiassa on todettu:

Varmistamme asukkaiden lakisäateisten palvelujen saatavuuden

Toimintamme painopisteenä on laadukkaiden lakisäateisten palvelujen tarjoaminen. Tarjoamme myös palveluja, jotka parantavat asukkaiden elämänlaatua.

Asiakas saa tarvitsemansa palvelut sujuvasti

Tarjoamme palveluja asiakkaan elämäntilanteen ja tarpeet huomioiden. Kehittämisen painopisteenä on henkilökohtaisen palvelutarpeen huomiointi. Ylläpidämme ja kehitämme asiakkaiden osallistumista palvelujen kehittämiseen. Laadukkaiden palvelujen tuottaminen on toimintamme ydin.

”Kyse ei ole pelkästään kuntien kyvystä järjestää ja tuottaa palveluja, vaan myös kyvystä hyödyntää ja vahvistaa asiakas- ja asukaslähtöisyyttä, lähiyhteisöllisyyttä ja paikallista vastuullisuutta. Eräänä kunnan roolina onkin varmistaa, että alueella on riittävästi niin julkisia kuin yksityisiä resursseja ja osaamista, jotta palvelut voidaan tuottaa laadukkaina ja kustannustehokkaina” (Kuntastrategia).

2.1 Työnjako eri valvontatoimintaa suorittavien tahojen välillä

Säkylän kunnan hallintosäännön mukaan kunnanhallitus johtaa kunnan toimintaa, hallintoa ja taloutta. Kunnanhallitus vastaa kunnan toiminnan yhteensovittamisesta ja omistajaohjauksesta sekä kunnan henkilöstöpolitiikasta ja huolehtii kunnan sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Valvonta jakautuu ulkoiseen ja sisäiseen valvontaan. Ulkoinen valvonta on osittain kunnan järjestämää (tilintarkastus, tarkastuslautakunta), osittain muiden tahojen (kuntalaiset, valtion viranomaiset, EU -tarkastajat) kuntaan kohdistamaa valvontaa.

Sisäinen valvonta on osa kunnan johtamisjärjestelmää sekä kunnan johdon ja hallinnon työväline, jonka avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä. Valvonnan tarkoituksena on edistää organisaation tehokasta johtamista, riskien hallintaa, toiminnan kehittämistä ja tulokellisuuden arviointia

Valtuuston tulee päättää kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista (Kuntalaki 14§). Kunnanhallituksen tulee puolestaan Kuntalain 39 §:n perusteella huolehtia kunnan sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä vastata valtuuston päätösten laillisuuden valvonnasta. Valtuusto hyväksyy hallintosäännön, jossa annetaan tarpeelliset määräykset hallinnon ja talouden tarkastuksesta sekä sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta.

Lautakunnat sekä toimialajohtajat ja esimiehet vastaavat johtamansa toiminnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä.

3 SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT

3.1 Ikäihmisten palvelut

Ikäihmisten palveluihin kuuluu ympärivuorokautinen hoito (Säkylän palvelukodit Valkama, Poukama ja Suvanto), muualta ostettu tehostettu palveluasuminen, terveyskeskussairaala, kotona asumista tukevat palvelut, omaehtoisen toiminnan ja ennalta ehkäisevän työn palvelut. Kotona asumista tukevia palveluita ovat aikuisneuvola, kotihoito tukipalveluineen, kuljetuspalvelut, kotisairaala, omaishoidon tuki, ikäänneiden kerho- ja päivätoiminta.

3.2 Lasten, nuorten ja perheiden palvelut

Lasten, nuorten ja perheiden palveluihin kuuluvat perhesuunnittelu-, äitiys- ja lastenneuvolapalvelut, koulu- ja opiskelijaterveydenhuolto, koulupsykykari- ja -kuraattoripalvelut, etsivä nuorisotyö, sosiaalihuoltolain mukaiset perhepalvelut, perheoikeudelliset palvelut, puheterapiapalvelut, alle 21 -vuotiaiden omaishoidon tuki sekä lastensuojelun palvelut (avohuolto, sijaishuolto, perhekotihoito, ympärivuorokautinen laitoshoido, ympärivuorokautinen vaativa laitoshoido ja jälkihuolto).

3.3 Psykososiaaliset palvelut ja vammaispaalvelut

Psykososiaaliset palvelut sisältävät aikuisten sosiaalipalvelut, mielenterveys- ja päihdepaalvelut ja vammaispaalvelut. Kunnassa on kuntouttavaa työtoimintaa. Terveyskeskuksessa on psykiatristen sairaanhoitajien ja psykologin palvelut. Vammaispaalvelua toteutetaan asumisyksikkö Sinisiivessä ja Länsi-Säkylän toimintakeskuksessa. Lisäksi on päivätoimintaa, määrärahasidonnaisia tukitoimia, alle 65 -vuotiaiden omaishoidon tukea, erityishuoltopalvelua, kuljetuspaalvelua, kuntoutusohjausta, muuttovalmennusta, työ- ja päivätoimintaa, henkilökohtaista apua ja tukihenkilötoimintaa.

Lakisääteiset päihdepaalvelut tuotetaan ensisijaisesti omana toimintana sekä Satasairaalan tuottamina. Toissijaisesti niitä hankitaan perusturvalautakunnan päätöksellä edullisimman tarjouksen tehneeltä palvelun tarjoajalta (Säkylän kunnan hankintaohjeet 01.010/396/2019). Varsinaisia puitesopimuksia ei ole tehty kenenkään palvelun tarjoajan kanssa.

Satakunnan sairaanhoitopiiriltä ostetaan erityishuollon palvelut (pitkä- ja lyhytaikainen asuminen, kuntoutusjaksot ja -vastaanotto, pitkä- ja lyhytaikainen perhehoito, kamu -tupa, leirit, tukiovi -toiminta, työ- ja päivätoiminta).

Yksityisiltä palvelun tuottajilta kunta ostaa mm. asumispalvelua.

3.4 Vastaanottopalvelut

Vastaanottopalvelut sisältävät terveydenhuoltolain mukaiset kuntalaisten terveydentilan seuranta, terveyden edistämistä, suun terveydenhuoltoa, avokuntoutusta ja avosairaanhoitoa koskevat palvelut.

Yksityisesti tuotettuna alueella on hammaslääkärin ja fysioterapian palvelua sekä hierontapalvelua.

3.5 Erikoissairaanhoidon palvelut

Erikoissairaanhoidon palveluita hankitaan Satakunnan ja Varsinais-Suomen sairaanhoitopiireiltä.

4 VALVONNAN KOHTEET SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUISSA

Yksityiset palvelut voidaan jakaa:

1. Luvanvaraisiin palveluihin

Luvanvaraista palvelua on sellainen yksityinen palvelu, jota palveluntuottaja tuottaa ympärivuorokautisesti. Palveluntuottajan on saatava lupaviranomaiselta (Aluehallintovirasto/Valvira) lupa palvelujen tuottamiseen ennen toiminnan aloittamista tai sen olennaista muuttamista.

Yksityisen terveydenhuollon palvelujen tuottajalla on oltava lupaviranomaisen myöntämä lupa palvelujen antamiseen. Palvelujen tuottajalla tarkoitetaan esimerkiksi yhtiömuotoista yritystä (Oy, Ky, Ay), osuus-kuntaa, säätiötä tai yhdistystä.

Terveydenhuollon yksityisesti tuotettuja palveluja voivat olla mm. laboratoriot toiminta, radiologinen toiminta, terveydentilan tai sairauden toteamiseksi tai hoidon määrittelemiseksi tehtävät tutkimukset ja toimenpiteet, fysioterapeuttinen toiminta, työterveyshuolto, lääkäri- ja hammaslääkäripalvelut, koulutetun hierojan antama hieronta sekä ensihoitopalvelut. Terveyden- ja sairaanhoidon palveluja voivat antaa vain terveydenhuollon ammattihenkilöt.

Etäpalveluja tuottaessa yksityisellä palvelujen tuottajalla ja itsenäisellä ammatinharjoittajalla tulee olla yksityisestä terveydenhuollosta annetun lain (152/1990) mukainen lupaviranomaisen myöntämä lupa tai rekisteröinti vastaanottotoimintaan (esim. lääkärin, sairaanhoitajan tai muun terveydenhuollon ammattihenkilön vastaanottotoiminta). Edellä mainittu lupa tai ilmoitus antaa terveydenhuollon ammattihenkilölle mahdollisuuden tuottaa terveydenhuollon palveluja myös etäpalveluna (Valvira).

Suunnitelmallista valvontaa tehdään yhteistyössä toimintayksikön sijaintikunnan, asiakkaiden asioita hoitavien kuntien sekä aluehallintoviraston/Valviran kanssa.

Luvanvaraisia palveluja ovat:

- Säskylän kunnanalueella toimivat ikäihmisten, mielenterveys- ja päihdekuntoutujien ympärivuorokautista palvelua tarjoavat yritykset
- Yksityisiltä ostetut geriatriin etävastaanotto-, erikoislääkäri- ja tutkimuspalvelut
- Lastensuojelun sijaishuollon palvelua, ikäihmisten, vammaisten, päihde- ja mielenterveyskuntoutujien palveluja voidaan ostaa yrityksistä, jotka sijaitsevat muissa kunnissa.

2. Ilmoituksen varaisiin palveluihin

Yksityisen palveluntuottajan, joka ei harjoita ympärivuorokautista sosiaalipalvelutoimintaa, on tehtävä ennen toiminnan aloittamista, olennaista muuttamista tai lopettamista kirjallinen ilmoitus sille kunnalle, jossa palveluja annetaan. Myös vastuuhenkilön vaihtumisesta tulee ilmoittaa. Kunnan on ilmoitettava aluehallintovirastolle tiedot rekisterin pitoa varten.

Turvapuhelinpalvelut, jotka sisältävät hälytyksen vastaanottamisen, asiakaskontaktin, hoivan ja hoidon tarpeen arvioinnin puhelimesta ja asiakkaan kotona auttamistilanteessa, katsotaan ilmoituksen varaiseksi kotipalveluksi. Kunnan tulee silloin ilmoittaa tiedot aluehallintovirastolle. Jos turvapuhelinpalvelussa käytetään alihankintaa, niin myös alihankkijan pitää tehdä kunnalle ilmoitus ja kunnan tulee toimittaa tiedot AVI:in (Valviran [www-sivuilla](#) Vartijoiden ja turvapalveluiden käyttäminen vanhustenhuollon palveluissa).

Ilmoitusten käsittely kunnassa:

Lupahakemuksen yhteydessä on toimitettava rekisteriseloste eli tiedot asiakaskirjojen säilyttämispaikasta, arkistoinnista, rekisterinpidosta vastaavasta henkilöstä sekä selvitys rekisterin pidon keskeisistä periaatteista (tietosuojavastaava). Ilmoituslomakkeen allekirjoittaa henkilö, jolla on yrityksen/yhdistyksen nimenkirjoitusoikeus. Nimenkirjoitusoikeus ilmenee ajantasaisesta kaupparekisteriotteesta tai yhtiöjärjestyksestä.

Toimintasuunnitelmasta tulee ilmetä, mitä sosiaalihuoltolain mukaisia sosiaalipalveluja tuotetaan sekä miten (menetelmät) ja kenelle (kohderyhmä) palvelua tuotetaan sekä ketkä näitä palveluja toteuttavat (henkilöstörakenne ja -suunnitelma, alihankkijat).

Toimintayksikön tilatiedot tulee täyttää soveltuvin osin. Kunnan ei tarvitse ottaa tiloihin kantaa, jos palvelu tuotetaan asiakkaan kotona tai tapaamisissa. Jos asiakastyö tapahtuu toimintayksikössä, toimintilojen ja varusteiden asiakasturvallisuus, asianmukaisuus ja riittävyys pitää arvioida.

Vastuuhenkilön on työskenneltävä toimintayksikössä. Henkilöstömitoituksen tulee olla riittävä ja henkilöstön koulutuksen palveluun soveltuvaa.

Jos palvelua tuotetaan alaikäisille ilman huoltajan läsnäoloa, palvelun tuottajan pitää esittää rikosrekisteriote. Siitä ei saa ottaa kopioita eikä sitä saa lähettää AVI:iin.

Aluehallintovirasto tekee päätöksen ilmoituksenvaraisen toiminnan merkitsemisestä rekisteriin (Valveri).

Kunnan lausunto ja valvontavastuu

Palvelun tuottaja tekee ilmoituksen kuntaan ennen toiminnan aloittamista. Kunta lausunnossaan arvioi, täyttääkö palvelutoiminta yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain mukaiset edellytykset. Lausunnon antaminen koskee sekä luvan- että ilmoituksenvaraisia palveluja.

Jos kunta ei aio käyttää ko. palveluja tai jos kunnan asettamat laatuksiteerit eivät täyty, se pitää kirjata lausuntoon. Kunnalla on ensisijainen tehtävä ohjata ja valvoa alueellaan toimivia yksityisiä sosiaalipalvelujen tuottajia.

Näitä ilmoituksen varaisia palveluja ovat:

- Säkylän kunnan alueella toimivat lastensuojelu-/sosiaalihuoltolain mukaista perhetyötä, tukihenkilötyötä, lapsiperheiden kotipalvelua sekä muita sosiaalihuollon palvelua tarjoavat yritykset
- kotihoitopalvelua tuottavat yritykset
- Edellä mainittujen palvelujen ostot asiakkaille, jotka sijaitsevat muissa kunnissa.

3. Ilmoituksen varasiin tukipalveluihin sekä toimeksiantosopimukseen perustuvaan omaishoitoon ja perhehoitoon

Kotipalvelujen tukipalveluja (ateria-, vaatehuolto-, kylvytys-, siivous-, kuljetus-, saattaja- sekä sosiaalista kanssakäymistä edistäviä palveluita), niihin rinnastettavia palveluja (esim. kauppapalvelut), vammaispalvelulain mukaista henkilökohtaista apua sekä yksityistä perhepäivähoitoa ei enää merkitä aluehallintoviraston rekisteriin. Näitä palveluja koskeva ilmoitus tehdään siihen kuntaan, jossa palveluja annetaan.

Kun kunnan toimielimelle saapuu ilmoitus kotipalvelun tukipalvelusta tai muusta palvelusta, jota ei merkitä rekisteriin, toimielimen on suositeltavaa tehdä hallintopäätös, onko kyseessä sosiaalihuoltolain mukainen palvelu.

Niistä yksityisiä sosiaalipalveluja koskevista ilmoituksista, joita ei merkitä yksityisten palvelujen antajien rekisteriin, muodostuu kunnan sosiaaliviranomaisen ylläpitämä henkilörekisteri.

5 VALVONNAN MUODOT

Palvelun tuottajien on täytettävä lain, palvelujen laatusuosituksen ja sopimuksen ehdot.

5.1 Ennakoiva valvonta

Ennakoiva valvonta on luottamukseen perustuvaa. Ennakoivaan valvontaan kuuluu lausuntojen antaminen yksityisten palvelujen tuottajien toimittamiin ilmoituksiin ja lupahakemuksiin. Ensisijaisia valvontamuotoja ovat omavalvonta ja sen tukeminen. Ennakollista valvontaa on myös neuvonta, ohjaaminen ja tiedottaminen, jotka auttavat palveluntuottajia suunnittelemaan ja toteuttamaan toimintaansa lainsäädännön ja tilaajavastuulain vaatimukset täyttävällä tavalla.

5.2 Omavalvonta

Omavalvonta on palveluntuottajan työkalu, jonka avulla kehitetään ja seurataan palvelujen laatua toimintayksiköiden päivittäisessä asiakastyössä. Kaikki sosiaali- ja terveydenhuollon yksiköt ovat velvollisia laatimaan kirjallisen omavalvontasuunnitelman, jonka avulla asiakkaan palveluissa esiintyvät epäkohdat ja palvelun onnistumisen kannalta epävarmat ja riskiä aiheuttavat tilanteet pystytään tunnistamaan, ehkäisemään ja korjaamaan nopeasti. Omavalvonta perustuu yksikössä toteutettavaan riskienhallintaan, jossa

palveluprosesseja arvioidaan laadun ja asiakasturvallisuuden näkökulmasta. Tarkoituksena on ennalta ehkäistä riskien toteutuminen ja reagoida havaittuihin kriittisiin työvaiheisiin tai kehittämistä vaativiin asioihin suunnitelmallisesti ja nopeasti.

Omavalvonnan tavoitteena on, että henkilökunta arvioi koko ajan omaa toimintaansa, kuulee asiakkaita ja omaisia laatuun ja asiakasturvallisuuteen liittyvissä asioissa sekä ottaa asiakaspalautteen huomioon toiminnan kehittämisessä. Omavalvontasuunnitelman tarkoituksena on kertoa lukijalle, miten yksikössä varmistetaan, että palvelu toteutetaan laadukkaasti ja asiakasturvallisesti. Omavalvontasuunnitelma kertoo myös yksikön toimintatavoista, jos todetaan, että palvelu ei syystä tai toisesta toteudu sille asetettujen tavoitteiden mukaisesti tai asiakasturvallisuus uhkaa vaarantua.

Omavalvontasuunnitelma tulee päivittää vuosittain ja se tulee olla julkisesti saatavilla. Vähimmäisvaatimus on, että suunnitelma on esillä yksikössä. Usein se voi olla myös nettisivuilla. Laki ei velvoita automaattisesti lähettämään sitä valvontaviranomaiselle ja kunnalle. Kunta voi pyytää sitä esim. kilpailuttamisen yhteydessä tai valvontaa suorittaessaan.

Koska omavalvontasuunnitelma on yksikön toimintaa ohjaava asiakirja, se laatimisessa on syytä olla mukana koko henkilökunta. Omavalvontasuunnitelma on laadittava 6 kk:n sisällä toiminnan käynnistymisestä sekä yksityisissä että julkisissa toimintayksiköissä.

Valvira on antanut 25.7.2012 määräyksen omavalvontasuunnitelman sisällöstä ja laatimisesta. Määräyksen mukaan uusien luvanvaraisten palvelujen tuottajien on laadittava omavalvontasuunnitelma ennen toiminnan aloittamista.

Terveystieteiden yksikön on laadittava suunnitelma laadunhallinnasta ja potilasturvallisuuden täytännönpanosta. Suunnitelmassa on otettava huomioon potilasturvallisuuden edistäminen yhteistyössä sosiaalihuollon palvelujen kanssa. Suunnitelmaa päivitetään tarpeen mukaan.

Sosiaalihuollon henkilöstön ilmoitusvelvollisuus

Sosiaalihuollon tehtävissä toimiva työntekijä on velvollinen viipymättä ilmoittamaan toiminnasta vastaavalle henkilölle, jos hän itse huomaa tai saa tietoonsa epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan asiakkaan sosiaalihuollon toteuttamisessa. Ilmoitusvelvollisuus koskee sekä julkisen että yksityisen sektorin työntekijöitä. Ilmoituksen vastaanottaneen henkilön on ilmoitettava asiasta kunnan sosiaalihuollon johtavalle viranhaltijalle.

Ilmoitus voidaan tehdä salassapitosäännösten estämättä. Esimies vastaa siitä, että jokainen työntekijä tietää ilmoitusvelvollisuuskäytännöistä. Mikäli epäkohta ei saada korjatuksi, on asiasta ilmoitettava aluehallintovirastolle. Ilmoituksen tehneeseen henkilöön ei saa kohdistaa kielteisiä vastatoimia ilmoituksen seurauksena. Ilmoitusta koskeva ohje ja ilmoituslomake liitetään osaksi sosiaalihuollon omavalvontasuunnitelmaan.

5.3 Sopimusvalvonta

Sopimusvalvontaan kuuluvat sopimusten seuranta, suunnitelmallinen valvonta sekä ennalta ilmoittamattomat valvontakäynnit. Sopimusten valvonta suunnitellaan sosiaalipalvelujen valvonnan vuosikelloon.

5.3.1 Sopimuseuranta

Sopimuseurannassa valvotaan sitä, että palveluntuottaja noudattaa kunnan kanssa kilpailutuksen tai muun hankinnan yhteydessä tehtyä sopimusta. Valvontamenetelminä käytetään mm. erilaisia mittareita, asiakirjojen tarkistusta, neuvotteluja sekä valvontakäyntejä. Neuvotteluja käydään sopimuskohtaisesti ja tavoitteena ovat vuosittaiset tapaamiset.

5.3.2 Suunnitelmallinen valvonta

Valvontakäyntiyksiköt valitaan eri kriteerein, pääsääntöisesti riskiarvioinnin perusteella. Kohteet ja valvonnan tavoitteet suunnitellaan jo etukäteen vuosisuunnitelmaa tehtäessä. Painopiste on ennakoivassa ja vuorovaikutteisessa valvonnassa ja tavoitteena on lisätä valvonnan läpinäkyvyyttä ja vaikuttavuutta. Käynneillä pyritään ennakoimaan riskejä ja yhdessä palveluntuottajan kanssa kehittämään toimintaa entistä laadukkaammaksi.

5.3.3 Ennalta ilmoittamaton valvonta

Ennalta ilmoittamaton valvonta on usein jälkikäteen toteutettua valvontaa ja se tehdään perustellusta syytä. Ennalta ilmoittamattomia valvontakäyntejä saatetaan tehdä palvelun laadun varmistamiseksi ja jos on syytä epäillä laiminlyöntejä palvelussa. Valvontakäynnistä ei ilmoiteta etukäteen palveluntuottajalle, koska valvontakäynnillä halutaan saada mahdollisimman luotettava kuva tosiasiallisesta tilanteesta.

5.4 Jälkikäteisvalvonta

Palautteiden, muistutusten ja kanteluiden vastaanottaminen, käsittely ja selvitystyö ovat tärkeä osa valvontaa ja laadun kehittämistä.

5.5 Kuntalaisten kuuleminen

Kuntalakiin on kirjattu kuntalaisen osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet kunnan toimintaan. Säkylän Ikääntyvien neuvosto on kunnan ikäihmisiä edustava elin. Sen toimintaa on erilaisten esitysten ja aloitteiden tekeminen kunnanhallitukselle ja viranhaltijoille. Lisäksi ikääntyvien neuvosto on aktiivinen tapahtumien järjestäjä.

Säkylässä nuorten vaikuttajaryhmä on nimetty nuorten neuvostoksi. Sen toiminta täydentää kunnassa olevia osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollisuuksia sekä tuottaa ajankohtaista tietoa viranhaltijoille ja luottamushenkilöille.

Säkylän kunnan vammaisneuvoston toiminnan tarkoituksena on edistää vammaisten tasa-arvoista osallistumista yhteiskunnan eri toimintoihin, kuten koulutukseen, työhön, sosiaali- ja terveystalouteen sekä kulttuuri- ja harrastustoimintaan.

Asiakkaan kuuleminen sosiaali- ja terveystalouteissa

Kuntalaisten kuuleminen ja asiakaspalaute ovat tärkeitä toiminnan kehittämisen valvonnan periaatteiden toteutumisen näkökulmista. Palvelun tuottajien tulisi kerätä asiakaspalautetta ja raportoida siitä kunnan toimielimelle.

Asiakas voi antaa palautetta esimerkiksi:

- ottamalla yhteyttä suoraan hoitavaan henkilöön
- ottamalla yhteyttä viranhaltijoihin/valvontatiimiin/perusturvalautakuntaan
- ottamalla yhteyttä sosiaali- ja/tai potilasasiamieheen
- tekemällä muistutuksen tai kantelun.
- ottamalla yhteyttä Valviraan tai eduskunnan oikeusasiamieheen.

6 VALVONNAN TOTEUTUS

Valvonnasta vastaa sosiaalipalvelujen osalta sosiaali- ja terveysjohtaja ja terveyspalvelujen osalta ylilääkäri.

Valvontaa toteutetaan etukäteen laaditun vuosikellon mukaisesti sekä tarvittaessa muulloinkin.

Tulevaisuudessa voidaan miettiä kokemusasiantuntijoiden käyttöä palvelun arvioijana.

6.1 Ennen valvontakäyntiä

Mikäli valvontakäynti ei ole ennalta ilmoittamaton, ennen valvontakäyntiä palveluntuottajaan ollaan yhteydessä ja sovitaan valvontakäynnin ajankohta vuosisuunnitelman mukaisesti. Samalla palveluntuottajalle toimitetaan valvontalomake, joka pyydetään palauttamaan liitteineen valvovalle viranomaiselle hyvissä ajoin ennen valvontakäynnin toteutumista.

6.2 Valvontakäynti

Valvontakäynnit tehdään tavallisesti työparin kanssa. Valvontakäynnin aikana:

- tutustutaan yksikön toimintaan ja käytäntöihin
- käydään läpi valvontakäynnin osa-alueet
- keskustellaan mahdollisista epäkohdista
- tarvittaessa voi ottaa valokuvia
- sovitaan alustavat jatkotoimenpiteet.

Valvontakäynnit koostuvat useasta osa-alueesta: tilojen tarkastuksesta, havainnoinnista, asiakkaiden ja työntekijöiden haastatteluista sekä dokumenttien tarkastuksista.

Valvontakäynneillä käydään läpi etukäteen täytetty valvontalomake sekä tarkistetaan seuraavat osa-alueet niiltä osin, kun ne koskevat valvottavan kohteen toimintaa:

- Toiminnan johtaminen
- Oma-valvonta ja laadunhallinta
- Asiakas-/asukasrakenne: toimintakyky, palvelutarve
- Henkilöstön ammatillinen kelpoisuus, mitoitus, sijaiset ja perehdytys
- Tilojen toimivuus, laitteet
- Turvallisuus
- Lääkehoito: vastuuhenkilö, suunnitelma, käytännön toteutus, riskiarviointi
- Palvelu- ja hoitosuunnitelmat, kuntoutussuunnitelma

- Päivittäinen kirjaaminen
- Tietosuoja
- Asiakkaan asema ja oikeudet, itsemääräämisoikeuden toteuttaminen sekä rajoittamistoimenpiteet
- Yhteistyö omaisten ja läheisten kanssa ja omaisten kuuleminen
- Valvonta ja ohjaus
- Viriketoiminta, ulkoilu ja muu kuntoutumista ylläpitävä tai edistävä toiminta
- Ravinto ja ruokahuolto
- Hygienia, siisteys

6.3 Valvontakäynnin jälkeen

Valvontakäynnin jälkeen valvontalomaketta/-raporttia täydennetään tarvittavilta osin ja se toimitetaan palveluntuottajalle tarkastusviranomaisen allekirjoituksella varustettuna.

Luvanvaraisia yksityisiä palveluntuottajia koskevista valvontakäynneistä toimitetaan lomakkeen/raportin kopio aluehallintovirastolle pyydettäessä.

Raportti toimitetaan, kun sijaintikunta on Säkylä: toimitetaan yksikköön sijoittaneille kunnille. Raporttia ei tarvitse erikseen pyytää. Muiden valvontakäyntien osalta raportin toimittaminen on sijaintikunnan vastuulla. Toimitetaan, jos on jotain erityistä.

Päätetään jatkotoimenpiteet ja aikataulut, mikäli käynnillä on ilmennyt epäkohtia. Seurataan toimenpiteiden toteuttamista. Mikäli tilanne ei korjaannu, ilmoitetaan siitä valvovalle viranomaiselle. Kunnan toimielimen on ilmoitettava epäkohdista/puutteista aluehallintovirastolle.

6.4 Toimintakertomus

Yksityisten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen tuottajan on annettava vuosittain lakisääteinen toimintakertomus lupaviranomaiselle viimeistään seuraavan vuoden helmikuun loppuun mennessä. Valvira on lupaviranomainen silloin, kun palvelujen tuottaja toimii kahden tai useamman aluehallintoviraston alueella. Muutoin lupaviranomainen on kunkin alueen aluehallintovirasto. Vuosittain annettavista toimintakertomuksista tarkistetaan, että toiminta on ollut myönnetyn luvan mukaista. Lisäksi toimintakertomusten avulla varmistetaan, että Valviran ja aluehallintovirastojen ylläpitämän Valveri -rekisterin tiedot ovat oikein ja ajantasaisia. Toimintakertomus tehdään jokaisesta toimipaikasta tai sairaankuljetuksen asemapaikasta erikseen.

Toimintakertomus annetaan myös niistä toimipaikoista/asemapaikoista, joissa

- toiminta on loppunut kyseisen vuoden aikana
- toiminta on ilmoitettu keskeytyneeksi riippumatta keskeytyspäivämäärästä.

6.5 Raportointi

Vuosittain laaditaan valvontaraportti lautakunnalle esitettäväksi. Raportti sisältää yhteenvedon vuoden aikana tehdyistä valvontakäynneistä sekä esiin nousseista laatupoikkeamista. Edellisenä vuonna tehdyt havainnot ohjaavat seuraavan vuoden valvontaa.

7 VALVONTAA OHJAAVAT LAIT JA ASIAKIRJAT

Valvonnan- ja ohjaustyön suunnittelua ja toteutusta ohjaavat erilaiset lait, valtakunnalliset ohjelmat ja suositukset sekä Säskylän kunnan sisäiset ohjeistukset ja asiakirjat. Alla on listattuna keskeisimpiä valvontaa ohjaavia lakeja ja asiakirjoja.

Lait ja asetukset

- Suomen Perustuslaki 731/1999
- Kuntalaki 410/2015
- Hallintolaki 434/2003
- Laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 1704/2009
- Laki sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionavustuksesta 733/1992 sekä HE 15/2017
- Sosiaalihuoltolaki 1301/2014
- Sosiaalihuoltoasetus 607/1983
- Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista 980/2012
- Laki kehitysvammaisten erityishuollosta 519/1977. Kehitysvammalain muutokset tulivat voimaan 10.6.2016.
- Laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista 380/1987
- Laki yksityisistä sosiaalipalveluista 922/2011
- Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista 812/2000 sekä HE 159/2017
- Laki sosiaalihuollon ammattihenkilöistä 817/2015
- Laki sosiaalihuollon asiakasasiakirjoista 254/2015
- Sosiaali- ja terveysministeriön asetus potilasasiakirjoista 298/2009
- Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä 559/1994
- Laki potilaan asemasta ja oikeuksista 785/1992
- Yhdenvertaisuuslaki 1325/2014
- Laki omaishoidon tuesta 937/2005
- Perhehoitolaki 263/2015
- Terveydenhuoltolaki 1326/2010
- Kansanterveyslaki 66/1972
- Päihdehuoltolaki 41/1986
- Mielenterveyslaki 1116/1990
- Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 734/1992
- Laki sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä 569/2009
- Lastensuojelulaki 417/2007
- Laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä 504/2002

Valvontaa ohjaavat asiakirjat ja valtakunnalliset valvontaohjelmat

- Potilas- ja asiakasturvallisuusstrategia 2017–2021 (STM)
- Sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallinen valvontaohjelma 2016–2019, päivitys vuodelle 2018 (Valvira)
- Yksityisten sosiaalipalvelujen ja julkisten vanhuspalvelujen omavalvontasuunnitelman sisältöä, laatimista ja seurantaa koskeva määräys 25.06.2014 (Valvira)
- STM:n ja Kuntaliiton Laatusuositus hyvän ikääntymisen turvaamiseksi ja palvelujen parantamiseksi 2017–2019

- Aluehallintoviraston Ohjauskirje 19.9.2019 LSAVI/8947/05.06.01/2019
- www.valvira.fi

Valvontaa ohjaavat sisäiset asiakirjat

- Palvelusopimukset
- Säkylän kuntastrategia: Vastuullinen ja rohkea Säkylä
- Perusturvalautakunnan toimintasuunnitelma
- Säkylän kunnan hallintosääntö
- Säkylän kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje
- Säkylän kunnan hankintaohje
- Säkylän kunnan tietosuojaohjeistus
- Säkylän kunnan päihde- ja mielenterveyssuunnitelma
- Säkylän kunnan hyvinvointikertomus
- Säkylän kunnan ikäpoliittinen strategia
- Säkylän kunnan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2013-2020
- Säkylän kunnan vammaisten hyvinvointisuunnitelma 2013-2020
- Säkylän kunnan potilasturvallisuussuunnitelma
- Säkylän sosiaali- ja terveystoimen suunnitelma laitteista ja tarvikkeista

Liite 1

KUNTA
Sosiaali- ja terveystalvelut

LAUSUNTO

SÄKYLÄN KUNNAN LAUSUNTO YKSITYISEN, ILMOITUKSEN VARAISEN TOIMINNAN ALOITTAMISESTA

Lausuntoa koskeva toiminta ja toimintasuunnitelma:

Rekisteriseloste:

Toimitilat:

Tarkastukset ja lausunnot (tarvittaessa):

Toiminnan vastuhenkilö:

Toiminnan vastuhenkilön rikosrekisteriote (tarvittaessa):

Toimintaan osallistuva muu henkilöstö (tarvittaessa):

Omavalvontasuunnitelma:

Viranomaisen toimeksianto:

Kirjallinen sopimus ja hoito- ja palvelusuunnitelma asiakkaan kanssa:

Lausunto:

Palveluntuottaja täyttää/ei täytä yksityisten sosiaalipalvelujen valvonnasta annetun lain (603/1996) 6 §:n mukaisen ilmoituksenvaraisen toiminnan edellytykset

Lisätietoja antaa hallintopäällikkö Heli Salo-Kivinen, puh. 050 517 1022

Allekirjoitus

Johanna Ahokas
Perusturvajohtaja